

Herman Ottó:
LEVÉL PÓSA LAJOSHOZ

– 1896. szeptember 26. –

Kedves öcsém, ma rám szoltak a Ház folyosóján, hogy a képviselőségről lebeszéltem.

Az élőszón túl, melynek a mai időben, mint repülő jószágnak kevés a bizonyító és még kevesebb a megkötő ereje, eme írott szóval is azt mondom, ne menjen a parlamentbe! Bemehetett oda Mikszáth, mert rászorult, mint író; így értem. Bemehetett oda Herczeg, mert ott teremhet neki téma és probléma. Ezek a mostani nemzet mulattatói, néha tükrei. Érdekesekek, de nem nevelők a szó nemes értelmében véve. Maga öcsém, egészen más típus, egészen más. Akkor, amidőn a magyar gyermekvilág fejlődő lelkületére igaz, magyar hatást gyakorol, s annak irányt szab, jövőre kiható, nagy nemzeti missziót teljesít: a legnemesebbet, amit én ismerek és felfoghatok. De ezt a missziót csak az teljesítheti teljes hatással és igazán, akinek lelkületéből még nem vezett ki az eszményibe vetett erős hit, aki innen meríti azt a naivságot, hangban és felfogásban, az igazit, a hamisítatlant, amely nélkül a gyermek lelkületére hatni merőben lehetetlen, mert csak az eszményibe vetett és még élő hit alakíthat az ember szeméből oly tükröt, amely felfogja és híven visszaadja azokat a kedves, apró, hű vonásokat, amelyek a gyermek lelkét nemesen érinthetik.

Ne menjen a parlamentbe, mert ott lelkülete csak veszthet; belőlem csak gúnyolódó hitetlent alkotott. Az a pozíció, amit a képviselőség nyújthat, az a fejlődés, amelyhez vezet, nem bánom a nagyméltóságúig is, mindez egy valóságos hitványság ahhoz képest, amikor magának ezernyi gyermekszív önzetlen szeretetével ezt mondja: Pósa bácsi!

Ez azonban nekem csak véleményem. A hozzávaló jogosultságot a szeretetből meríthetem.
Öleli igaz híve

Herman Ottó

Közli:

Gyöngyössy László: *Pósa Lajos életrajza*. Pósa Lajosné, Bp., 1920

Lambrecht Kálmán: *Herman Ottó. Az utolsó magyar polihisztor élete és kora*. Bíró Miklós, Bp., 1920